образовательного процесса, где сосредотачиваются и реализуются все педагогические воздействия, происходит интерактивное общение, направленное не только на активизацию познавательной деятельности, но и духовно-нравственное развитие личности.
Внедрение в учебный процесс информационных технологий вовсе не исключает традиционные методы обучения, а гармонично сочетается с ними на всех этапах обучения: ознакомление, тренировка, применение, контроль. Но использование информационных технологий позволяет не только многократно повысить эффективность обучения, но и стимулировать студентов к дальнейшему самостоятельному изучению иностранного языка.

Развивающий и воспитывающий потенциал нетрадиционных форм урока можно охарактеризовать с помощью определения следующих целей обучения:

- формирование у учащихся интереса и уважения к культуре страны изучаемого языка;
- воспитание культуры общения и потребности в практическом использовании языка в различных сферах деятельности;
- развитие языковых, интеллектуальных и познавательных способностей, развитие ценностных ориентаций, чувств и эмоций студента.

Нужно сказать, что основной стратегией обучения иностранным языкам провозглашен личностно-ориентированный подход, ставящий в центр учебно-воспитательного процесса личность студента, учет его способностей, возможностей, склонностей и потребностей. Предполагается реализовывать на основе дифференциации и индивидуализации обучения, использования новых обучающих технологий, а также использование возможностей национально-регионального и школьного компонентов базисного учебного плана, за счет которых можно увеличить учебное время для изучения иностранного языка.

Таким образом, изучение иноязычной компетенции с позиций системно-ценностного анализа позволяет определить предмет исследования как сложный педагогический феномен, интегрирующий информацию, иноязычные знания, умения и ценностные отношения личности студента. В связи с этим иноязычная компетенция как образовательный результат представляет собой меру эффективности личностного и профессионального развития студента. Результатом развития системы является совокупный продукт иноязычного когнитивного потенциала, реализуемый на уровне речевого продукта и организуемый ценностными отношениями личности студента

Список использованной литературы:

1. Гальскова, Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам [Текст]: Пособие для учителя.- 3-е изд., перераб. и доп.- М.: АРКТИ, 2004.
2. Гальскова Н. Д. Межкультурное обучение: проблема целей и содержания обучения иностранным языкам // Иностранные языки в школе. – 2004. - № 1.
3. Зубов А. В. Информационные технологии в лингвистике. - М., 2004
4. Сафонова, В.П. Современный урок иностранного языка [Текст].- Волгоград: Учитель, 2011.
5. [Электронный ресурс] / Т. И. Шубина / http://festival.1september.ru/articles/527236/

Рецензент: к.ф.н., доцент Караханиди К.С.

БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Сагынбеков Ж. С, Абдрахманова В. А.
б.и.к., Талас Мамлекеттик Университетинин «Табият таануу» кафедрасынын доценти,
Талас Мамлекеттик Университетинин «Табият таануу» кафедрасынын окутуучусу

УДК 631/635

ТАЛАС ӨРӨӨНҮНҮН БИОЭКОЛОГИЯСЫ

Талас өрөөнүндө дыйканчылык жакшы өнүккөндүгүнө байланыштуу антропогендик факторлор күч алууда. Мурда тегиз талаада жашаган түрлөр субальп тилкесине өтүп кеткен. Бул жагдай жаныбарларды көбөйтүүсүнө, өсүүсүнө жолтоо болууда.

Түйүндүү сөздөр: *Талас өрөөнүнүн климаты, Талас өрөөнүнүн топурагы, Талас өрөөнүнүн жаныбарлар дүйнөсү, жапайы жаныбарлардын биоэкологиясы, фактору, айлана-чөйрөнү жана жаныбарларды коргоо*

Сагынбеков Ж. С, Абдрахманова В. А.

к.б.н., доцент кафедры «Естествознания» Таласского государственного университета

преподаватель кафедры «Естествознания» Таласского государственного университета

БИОЭКОЛОГИЯ ТАЛАССКОЙ ДОЛИНЫ

В Таласской долине хорошо развито селькое хозяйство и поэтому усиливаются антропогенные факторы. Ранее обитающие животные перешли на Субальпийский пояс. Это ситуация негативно влияет на размножения животных.

Ключевые слова: *Климат Таласской долины, почвы Таласской долины, животный мир Таласской долины, биоэкология диких животных, факторы, охрана окружающей среды и животных*

Zh. S. Sagynbekov, V.A. Abdrakhmanova

Ph.D., Associate Professor of the Department of "Natural Science" of Talas State University,

lecturer of the department of "Natural Science" of Talas State University

BIOECOLOGY OF THE TALAS VALLEY

There are well developed agriculture in Talas valley and that is why anthropogenic factors are increasing. Previously, the living animals moved to the Subalpine belt. This situation negatively affects the reproduction of animals.

Key words: *The climate of Talas valley, the Soils of Talas valley, animal world of Talas valley, bioecology of wild animals, factors, protection of the environment and animals*

Талас өрөөнү түндүгүнөн Кыргыз Ала -Тоосу, түштүгүнөн Талас Ала-тоосуна кошулуп туюк келет. Батыш тарабы Казак республикасынын Жамбул облусуна чектешип, ачык өзөндүн баш жагы Кара-Кол, Үч-Кошой өзөндөрүнө бөлүнгөн, батыш тарабы жайык келип Кара-Буура жана Манас райондорун ортосунда Эчкили тоосу бөлүп турат. Талас өрөөнүнүн климаты өрөөндүн географиялык орун алышына карата, негизинен экиге бөлүнөт. Кара-Буура , Манас, Бакай-Ата райондорунун аба-ырайы Казакстандын түздүгүнөн келген аба толкунуна байланышып, жылуу келет.

Талас районунун жогорку бөлүгүнүн аба-ырайы салкын өзгөрмөлүү. Коңшу орун алган Көпүрө-Базар айыл аймагы менен Осмонкулов айыл аймагынын аба-ырайларында өзгөрүү бар. Көпүрө-Базар айылында буудай жүгөрү бышса, Үч –Кошойдо бышпайт. Ушундай өзгөрмөлүү аба ырайына карата тоо арасында өзүнчө микрорельефтер түзүлгөн. Жапайы жаныбарлардын таралышына, орун алышына эн биринчи азык үнөмдөрү жетиштүү болуп, душмандарынан, ыңгайсыз шарттардан коргонуучу жайлардын болушу керек. Талас өрөөнү толугу менен пайдаланууга өткөндүктөн өрөөндүн тегиз кайрак жерлеринде дыйканчылык өнүккөн, ал эми тоо арасындагы жерлер мал жайыт үчүн колодонулууда. Техниканын түрлөрү көбөйүп, жерлер майдаланып, дыйкандарга бөлүнүп, талааларга техника, адамдардын катоосу өсүүдө. Бул жагдай жапайы жаныбарлардын биоэкологиялык шаттарын бузуп, түрлөрүнүн санын азайышына, өзгөрүүсүнө алып келүүдө. Алсак, агроэкологиялык зонада жылдын төрт мезгилинде талаа иштери боюнча

техника, адамдардын катоосу токтолбойт. Кышында агрозона мал жайытка айланып, агрозонада агробиохимиялык процесстердин жүрүшү оордоп жатат. Бул жагдай агрозонанын агрохимиялык касиеттерин төмөндөтүп, өсүмдүктөргө жапайы жаныбарларга терс таасирин берүүдө [3.4]

Жапайы жаныбарларды агрозонадан көрүүгө болбойт. Түлкү, коен, сары чычкан, кээде эликтер 40-50 жыл мурун кездешсе, азыр болсо бул түрлөрдү көрүү кыйын. Куштардын түрү, саны кескин азайды. Ал эми жазда келүүчү чыйырчыктар, чил, бөдөнө, жылкы чымчыктар, өрдөктөр ж.б. бириндеп келе баштады. Жазында келген каркыралардын эс алуучу жери Кара-Буура, Манас районунун бош жаткан саздак жерлери кургатылып, айдалып, мал жайытка айланып, каркыралардын эс алып кетүүчү жери жок болду. Манас, Кара-Буура, Бакай-Ата райондорунун суу бойлорунда ак кытан уялап, кыштап калууда. Булардын уялары бузулуп, өзөндөрүн санынын өсүүсүнө жолтоо болууда. Талаадан сайраган канаттууну көрбөйсүн. Талаа- түздөн качкан жаныбарлар орто жана субальп тилкелерине барышууда, жаны биоценозду өздөштүрүүдө. Бир кезде талаа-түздүк жаныбарлардын эсебине кирген сары чычкан, суур, коен, кашкулак ж.б. орто субальп аймагынын жаныбарларына кошулду. Талаанын бардык жеринен жолукчу суур азыр субальп алкагында кездешет. Сойлоочу жаныбарлардын түрү, саны, белгисиз, чардаган бака жок. Жапайы жаныбарлардын түрлөрүнүн санынын азайышы, өзгөрүүнү алардын биоэкологиялык шарттарынан начарлап бара жаткандыгын көрсөтөт. Биоценоздордун, биогеоценоздордун, биоэкологиялык шарттарынын өзгөрүп жатышы, көбүнчө жерди пайдалануу, себилүүчү өсүмдүктөрдүн түрлөрүнүн өзгөрүшү, аянттарынын азайышы, ар кандай химиялык дарыларды колдонуу, малдарды жыл бою жаюу ж.б. иштер таасир берүүдө. Айыл-чарба жумуштары жапайы жаныбарлар төлдөп, жумурткалап, балдарын балапандарын багып жаткан учурда жүргүзүлөт. Шарттардын терс таасирине алардын тынчын алуу, үркүтүү, уяларын бузуу, балапандарын, балдарын кармоо жана башка фокторлор жаныбарлардын орун которуштуруп кетүүсүнө алып келүүдө. Мындай учурда жапайы жаныбарлардын көпчүлүгү төлсүз калып, кээ бирлери өлүп калууда. Бул агрозонадагы көрүнүш.[1.3]

Тоо койнунундагы абал агрозонадагы көрүнүштөрдөн кем эмес. Мал баккан фермерлерге тоолор, суулар, жайыт катары бөлүнүп, бекитилип берилди. Ар бир фермердин менчиги болуп калган. Бирок фермер жайыттын биоэкологиялык шарттарына жоопкерчилик менен мамиле кылышпайт. Ар бир фермер(мал багуучулар) элдин малын чогултуп алып, 500-800 баш кой, 30-50 баш жылкы, уйларды топтоп, жайлоого чыгышат. Жайыт которууга мүмкүнчүлүк жок, ар бир өзөн кокту малчыларга бекитилип берилген. Жазында барган мал ошол жерден күзүндө жакага түшөт. Жайттын чөбү гүлдөбөй, дан албай жок болуп, калганы тебеленип, жер эрте такырайып, жер кыртышы бузулууда, өсүмдүктөрдүн дан алып келерки жылы өсүүсү төмөндөөдө. Мындан сырткары 2-3 жылдан бери тоо койнунуда жайында жылуулук төмөндөп, чөптүн чыгышы начарлоодо. Буга окшогон шарттар жапайы жаныбарларга терс таасирин берүүдө. Чөптүн начар өсүшү, дан албай калышы куштардын жашоосун оордотууда. Тоют үнөмү азайып, коргонуучу жайлары жок болгондуктан жер которууга аргасыз болушууда. Кекиликтер, улар, кызыл тумшук жана башка канаттуулар жашоосун тоо этектеп өткөрүүдө. Эчки-текелер жер которуштуруп кетишүүдө.[1.4] Жапайы жаныбарлардын биоэкологиялык шарттарын жакшыртмайынча алардын түрлөрүн, санын сактап калуу кыйын. Өнүккөн дыйканчылык системасында базар-экономикасынын шартында жапайы жаныбарларды биоценоздордо, биогеоценоздордо кармоо мүмкүн эместей. Ошондуктан ылайыктуу шарттарда жаныбарлардын түрлөрү боюнча капасканаларды, жарым-жартылай колго багуу ыкмаларын уюштуруу керектелип жатат. Мектеп окуучуларын студенттерди башка жаратылышты сүйүүчүлөрдү, келечекте жапайы жаныбарлар, алардын биоэкологиясы менен тааныштыруу мүмкүн болбой калчудай.[2.3]

Колдонулган адабияттар:

1. Основы сельского хозяйства 1987стр 26-46,58-88
2. Match Match Match Match ст и др. Мелоративное почведение сосновами гидрологии Высшая школа 1984 стр 25-30
3. Кыргызстандын географиясы Бишкек 2006 стр 110-115
4. Воробьев С.А. Севообороты интенсивного земледея М: Колос 1979 стр 113-114

Рецензент: б.и.к., доцент Мырзабекова У.Ж.

УДК: 612.45:616.432-008.64

Шабданова Н. К., Мырзабекова С. С.
б.и.к., Талас Мамлекеттик Университетинин «Табият таануу» кафедрасынын доценти,
Талас Мамлекеттик Университетинин «Табият таануу» кафедрасынын окутуучусу

ТАЛАС РАЙОНУНУН ШАРТЫНДАГЫ TRITICUMVULGARE (AESTIVUM) LUTESCENS СОРТУНУН ӨСҮҮНҮН ЖАНА ӨНҮГҮҮНҮН ӨЗГӨЧӨЛҮКТӨРҮ

Изилдөөлөрдүн жыйынтыгы боюнча Лютесценс сортунун Triticumvulgare (aestivum) түрүнүн 9-этабынын органогенези 4-6 күн ичинде өттү. Жыйынтыгында Лютесценс сортунун Triticumvulgare (aestivum) түрүнүн органогенезинин 11-12 этабы өнүгүүнүн фенологиялык фазасына туура келээри аныкталды.

Негизги сөздөр: *Морфологиялык анализ, органогенез, фенологиялык фаза, фаза аралык мезгилдер*

Шабданова Н. К., Мырзабекова С. С.
к.б.н., доцент кафедры «Естествознания», Таласский государственный университет,
преподаватель кафедры «Естествознания», Таласский государственный университет

ОСОБЕННОСТИ РОСТА И РАЗВИТИЯ TRITICUMVULGARE (AESTIVUM) СОРТА ЛЮТЕСЦЕНС В УСЛОВИЯХ ТАЛАССКОГО РЕГИОНА

Результаты наших исследований дали следующие данные: у Triticumvulgare (aestivum) сорта Лютесценс, 9-этап органогенеза проходила в течении 4-6 дней. В исследованиях, у Triticumvulgare (aestivum) сорта люцестценс 9-12 этапы органогенеза, которые соответствует фенологической фазе развития.

Ключевые слова: *Морфологический анализ, органогенез, фаза колошения, фенологическая фаза, межфазные периоды*

N.K. Shabdanova, S.S. Myrzabekova
Ph.D., associate professor of the department of "Natural Science", Talas State University,
lecturer of the department of "Natural Science", Talas State University,

PECULIARITIES OF GROWTH AND DEVELOPMENT OF TRITICUMVULGARE (AESTIVUM) GRADE LYUTESCENS UNDER THE CONDITIONS OF THE TALAS REGION

The results of our studies gave the following data: in the triticum vulvar (aestivum) of the cultivar lyustestsens-32, the 9th stage of organogenesis was carried out for 4-6 days. In studies, in the triticum of the vulvar (aestivum) of the variety of lucestences 9-12, the stages of organogenesis that correspond to the phonological phase of development.

Keywords: *Morphological analysis, organogenesis, earring phase, inter phase periods, phonological phase*